

JONAS HASSEN KHEMIRI

SISKOKSET

SUOMENTANUT TARJA LIPPONEN

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYYHTIÖ OTAVA

Taiteen edistämiskeskus on tukenut tämän teoksen suomentamista.

The cost of this translation was supported by a subsidy from the Swedish Arts Council, gratefully acknowledged.

Ruotsinkielinen alkuteos

Systrarna

Copyright © 2023, Jonas Hassen Khemiri

All rights reserved

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

Sivun 499 katkelman Anton Tšehovin näytelmästä *Kirsikkapuutarha* on suomentanut Esa Adrian (1984).

ISBN 978-951-1-48273-4

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2024

Kirja 1: 2000 (vuosi)	9
Kirja 2: 2003 (kuusi kuukautta)	317
Kirja 3: 2009 (kolme kuukautta)	471
Kirja 4: 2013 (kuukausi)	539
Kirja 5: 2020 (viikko)	605
Kirja 6: 2022 (päivä)	707
Kirja 7: 2035 (minuutti)	719

If you surrendered to the air, you could ride it.

Toni Morrison: *Song of Solomon*

*Olen kuin kello, joka pysyy kyllä ajassa,
kunhan saa käydä rauhassa.*

Selma Lagerlöf

Kirja 1: 2000

(vuosi)

OSA I

1

AND SO IT was told, että Mikkolan siskosten tarina alkoi joulukuun ja vuosituhatosen viimeisenä päivänä, kun he seisoivat hississä matkalla neljänteen kerrokseen juhliakseen uuttavuotta Mossutställningar-yhdistyksen suojissa, tilapäisessä freelanceiden työhuonekollektiivissa slash taidegalleriassa, jota veti Hella d'Ailly, joskus aikoinaan itekin taiteilija, mutta nykyään pikemminkin kuraattori slash juhlienjärjestäjä. Hella oli onnistunut vakuuttamaan jonkun Stadsholmenin byrokraateista että olisi hyvä ajatus vuokrata joukolle taiteilijoita, freetoimittajia, web designereita ja kankaanpainajia tuo suurenmoinen tyhjiöllään ollut tuhatneliöinen tila, jonka puulattiat olivat kuvioituneet ja katto kolmen metrin korkeudessa (lisäksi siellä oli kaksi käytöstä poistettua mutta tavattoman vaikuttavaa kaakeliuunioita). Sopimus oli määräaikainen, mutta ensimmäiset kuusi kuukautta venyivät vuodeksi ja vuosi toiseksi ja kolmatta tai neljättä vuokrasopimusta juhliittiin nyt järjestämällä isot bileet, joihin olivat tervetulleita kaikki kiinteistössä työskentelevät ja heidän ystävänsä sekä ystävien ystävien ystävät.

Ovella seisoivat kaksi äkäistä pokea ja Mikkolan siskosten oli ohitettava pitkä jono päästäkseen sisään, Anastasia hoiti puhumisen ja sanoi että hän ”would start her DJ-set in less than twenty minutes” ja siskot olivat paikalla, koska olivat ”backup-dancers”, ja poke silmäili listaansa ja päästi heidät sisään, vaikka Evelyniltä pääsi hihitys ja Inan kasvot helottivat.

Siskokset seisoivat hississä edellisten vieraiden jättämässä sankassa parfyyminhajussa. Yksi sisko hermostunut, toinen rauhallinen, kolmas paineli vimmoissaan neljännen kerroksen nappia, taas ja taas, pyrki purkamaan vähän sitä energiaa, joka oli patoutunut taksimatkan aikana ja saisi pian kyytiä tanssilattialla.

Whatever happens, we stay together, Ina sanoi, kun hissi pysähtyi. Right?

Evelyn työnsi oven auki, äänentoistolaitteiden matala basso jytisi porraskäytävässä.

Of course, hän vastasi ja hymyili.

Don't worry, we've got you, Anastasia sanoi ja seurasi Evelyniä juhliin. Kaksikymmentä sekuntia myöhemmin he olivat kadonneet. Tai eivät tyystin kadonneet, Ina näki siskojaan vilaukselta eri huoneissa, kun yritti hahmottaa valtavaa paikkaa, tuolla oli Evelyn ahtautuneena huoneen nurkkaan, aina ympärillään kolmesta viiteen ihmistä, jotka kuuntelivat hypnotisoituneina hänen tarinointiaan. Tuolla oli Anastasia, ensin yhdellä tanssilattialla ja sitten toisella, sitten baaritiskin päällä, sitten ikkunalaudalla, käsivarret ylhäällä kuin isot sulkumerkit, kämmenet avoimina kuin hän olisi yhä uudestaan työntänyt kauemmas näkymätöntä seinää, joka lähestyi häntä vääjäämättä.

Ina teki parhaansa päästäkseen heidän luokseen, hän pyyteli anteeksi, loikki eteenpäin, mutta tiellä oli hikisten ihmisten meri ja oli hämärää ja lattialle oli nietostunut konfettisilppua ja läikkyneiden juomien roiskeet tarttuivat hänen matalien kenkiensä pohjiin ja strobovalot sokaisivat hänet ja kahdelta tanssilattialta kantautuvat musiikit törmäsivät toisiinsa, joten oli mahdotonta puhua kenenkään kanssa, ja silti kaikilla näytti olevan joku, jolle puhua, aina kun hän näki kaltaisiaan, joilla ei ollut juttuseuraa, hänen kävi heitä sääliksi, koska he näyttivät niin eksyneiltä ja yksinäisiltä ja Inalla oli sentään selusta kunnossa, hän tiesi että siskot olivat tuolla jossain.

Hän jatkoi eteenpäin huoneesta toiseen, tuolla Evelyn taas oli, kolmannessa huoneessa oikealla, viittilöi kaaoksen toiselta puolelta käsivarret suorina kohti kattoa, elehti että oli valitettavasti juuttunut sinne, osoitti sormella baarin suuntaan, muotoili käsillään näkymättömän lasin ja Ina tulkitsti eleen: jos käyt baarissa hakemassa lisää juomia, odotan täällä. Inaa ei erityisesti kiehtonut ryhtyä pikkusiskonsa tarjoilijaksi, mutta hän tiesi että kello olisi kohta yksitoista, ja jos hän kadottaisi Evelynin näköpiiristään, hän joutuisi todennäköisesti juhlimaan vuoden vaihtumista yksin, seisomaan huoneen nurkassa kohottamassa jäykästi lasiaan ja skoolaamassa satunnaisen ventovieraan seurassa, joten hän nieli ylpeytensä, taisteli tiensä täpötäyteen baariin, kalasteli vartin baarimikon huomiota, sai viimein kaksi muovimukia, siemaisi pikaisesti kummastakin että pääsisi sujuvamin takaisin Evelynin luo, ja kun hän pääsi perille sinne missä Evelyn oli seissyt, tämä oli kadonnut.

Liikkuminen isoissa juhlissa ilman juttukaveria oli rasittavaa, mutta kiertäminen huoneissa kahden täyden lasin kanssa oli vieläkin rasittavampaa. Varsinkin Inalle, joka oli niin pitkä että humalaiset miehet olivat pelästyvinään, kun huomasiivat hänet. Olisihan hän tietenkin voinut hörpätä toisen mukillisen ja siirtyä tanssilattialle yrittämään tanssimista sillä erikoistyyllillä, jonka hän oli kehittänyt, polvet koko ajan koukussa luomassa illuusiota että hän oli lyhyempi kuin olikaan. Tai hän olisi voinut laskea juomat sisäpihan puoleiselle marmoriselle ikkunalaudalle, lähteä kotiin ja nukahtaa ennen puoltayötä. Jos hän olisi tuntenut olevansa todella hullulla tuulella, hän olisi voinut mennä jonkun luo, tarjota juoman ja alkaa jutella, ei kai se niin vaikeaa voinut olla, hän oli valmistellut hyviä puheenaiheita taksimatalla juhliin, hän voisi puhua Y2K-bugista, joka sekoitaisi kaikki tietokoneet, kun päiväys vaihtuisi joulukuusta 1999 tammikuuksi 2000, hän voisi kertoa viktoriaanisesta tavasta avata romaani satunnaiselta sivulta uudenvuodenaattona ja

antaa ensimmäisen silmiin osuvan lauseen ennustaa, millainen uudesta vuodesta tulisi, mutta ei, ne olivat vääränlaisia puheaihteita, eivät ne toimisi täällä, ei, vaan hänen pitäisi kertoa hauska juttu jostain, mitä hänelle oli sattunut ”matkalla tänne”, niinhän Evelyn aina teki, siskolla oli sadoittain juttuja sattumuksista ”aiemmin tänään” tai ”eilen” tai ”äskettäin” ja vaikka Ina seisoi vieressä ja tiesi että asia oli tapahtunut kaksi ja puoli vuotta aiemmin eikä se ollut edes sattunut Evelynille vaan jollekin Evelynin kaverille, hän ei sanonut mitään, koska hän näki että Evelyn oli niin elossa, ja jos Ina jotain kaipasi juuri sillä hetkellä, niin saada olla enemmän elossa. Mutta Ina ei ollut Evelyn. Eikä hän ollut Anastasia. Siksi hän ei jutellut kenenkään kanssa, ei hyökännyt tanssilattialle vaan seisoi paikallaan laseineen eikä tiennyt, miten olla tai miten suhtautua matelemaan aikaan. Hän siemaisi toista drinkkiä, teki parhaansa näyttääkseen siltä kuin odottelisi jotakuta vessasta, hän jopa vilkuili sinnepäin ja katseli kelloaan osoittaakseen häntä katseleville silmäpareille ettei ollut niin yksin kuin olisi voinut kuvitella, hänellä oli siskoja, hänellä oli ystäviä, mutta he vain eivät olleet juuri sillä hetkellä siinä.

Kun keskiyöhön oli puoli tuntia, Ina lähti toinen muki kädesään taas kerran kiertämään juhliä, hän käytti samaa taktiikkaa kuin teininä ja astui yksinäisyyttään naamioidakseen jokaiseen huoneeseen ja käytävään liioitellun keskittyneenä, pyrki toisinaan näyttämään ihmiseltä joka etsi jotakuta ja tavallaanhan hän etsikin, hänhän etsi siskojaan mutta sen sijaan että olisi tosiaan etsinyt heitä, hän keskittyi näyttämään ihmiseltä, joka etsi jotakuta, ja hän tarkasteli itseään ulkopuolelta ja näki ihmisen joka yritti näyttää ihmiseltä joka etsi jotakuta mutta ei onnistunut hämäämään ketään. Hän ohitti huoneen jossa oli pingispöytä, hän ohitti toimiston jossa ihmiset sauhuttelivat ja lääppivät toisiaan harmaalla sohvalla, hän ohitti keittiön jossa oli meneillään omat juhlat ja käytössä huonot kaiuttimet, ehkä siellä ei piitattu päätanssilattioiden musiikista, ja sitten eräällä käytävällä

Ina näki hänet, miehen, tämän parran, kasvot, pisamat kuin nenälle räjähtäneen rypälepommin. Mies seiso i lähellä seinää eikä näyttänyt vaivaantuvan, vaikka ihmisten oli hankala päästä ohi hänen järkälemäisyytensä takia. Mies katsoi Inaa ja käänsi katseensa ja Ina meni hänen luokseen kysymään, tiesikö tämä, missä Anastasian huone oli.

Who?

Anastasia, Ina sanoi. She rents a studio here.

Is she about this tall, with red hair?

No.

Good, because that person's in there right now puking her lungs out, mies sanoi ja nyökkäsi kohti tilaa, joka näytti kokoushuoneelta. Miehen ääni oli jotenkin erityinen, kaikki mitä hän sanoi kuulosti kohteliaisuudelta.

This place is huge, Ina sanoi vain jotain sanoakseen.

Yes, it took me an hour to realize that it actually covers the whole... what's it called. Kerroksen.

Floor, Ina sanoi.

Eli hetkinen, sinäkö puhut ruotsia, mies kysyi. Miksi me sitten puhumme englantia?

I came here with my sisters, Ina sanoi, mikä ei oikeastaan selittänyt mitään, mutta hänestä tuntui ettei hän voisi kertoa koko tarinaa, ei ainakaan heti, ehkä myöhemmin, ehkä huomenna kun he heräisivät yhdessä, ehkä parin vuoden päästä kun he olisivat saaneet lapsia, pesueen lapsia, joilla olisi mustat kiharat ja pisamia, isänsä pituus ja äitinsä nenä. He olivat hetken hiljaa, ihmisiä ahtautui kaiken aikaa heidän ohitseensa käytävällä.

This place is really huge, Ina sanoi ja tajusi että puhui samasta asiasta toistamiseen. Mies katsoi häntä ja hymyili.

Tarvitsetko apua Anastasian huoneen etsimisessä, mies kysyi.

En edes tiedä, onko hän siellä, Ina sanoi. Molemmat siskoni ovat kadonneet.

Voin auttaa löytämään heidät, mies sanoi.

Eikö sinun pidä jäädä tähän, Ina kysyi ja inhosi itseään, koska sanoi niin.

Hmm, en ole aivan varma, pysytkö seinä itsekseen pystyssä, jos irrotan otteeni, mies sanoi. Mutta minäpä kokeilen.

Mies erkaantui seinästä hitaasti, kääntyi Inan puoleen, tarttui häntä kädestä ja lähti auraamaan tietä juhlien tungoksessa. Ina seurasi ja mietti että miehen oli täytynyt urheilla koko ikänsä, pelata käsipalloa tai ehkä sittenkin rugbya, koska tämä löysi yhtenään uusia aukkoja tungoksessa, kuljetti Inaa eteenpäin ahtaita käytäviä pitkin, oikaisi täpötäyden tanssilattian poikki, Ina näki useita ihmisiä, jotka yrittivät päästä tanssilattian läpi, antoivat periksi ja kääntyivät kannoillaan, oli aivan liian täyttä, liian pimeää, basso tärisi liikaa, tanssivien kehojen seinä oli liian tiivis, mutta mies ei antanut periksi vaan jatkoi Inan siskojen etsimistä, vaikka ei edes tiennyt, miltä he näyttivät. Mies osoitti tyyppiä, jonka housut roikkuivat niin alhaalla että kankut hehkuivat valkoisina UV-lamppujen valossa.

Tuossako he ovat?

Ina pudisti päätään. Mies poimi lattialta muovimukin, haistoi sitä ja näytti Inalle että muovin reunassa oli huulipunaa, mikä aivan varmasti tarkoitti sitä että siskot olivat olleet paikalla. Ina hymyili. Mies meni satunnaisten ihmisten puheille ja kysyi, olivatko he nähneet Anastasiaa äskettäin, ja ihmiset vain katsoivat häntä kuin hän olisi ollut hullu ja Ina katsoi häntä ja ajatteli samoin mutta näki sellaista hulluutta, johon alkoi jo tottua, vaikka oli ollut sen vaikutuspiirissä vasta viisi minuuttia.

Oli melkein puoliyö, kun Ina tajusi ettei oikeastaan halunnut löytää siskojaan. Ei nyt. Sillä hän tiesi, mitä tapahtuisi, jos niin kävisi, Hector näkisi Anastasian ja ymmärtäisi että Inasta oli olemassa toinen versio, mutta ei jumalauta niin järjettömän pitkä, ei niin pelokas elämän edessä, ei niin altis opettelemaan ulkoa yöbussien aikataulua ennen lähtöä uudenvuodenjuhliin, jotta voisi hiippailla tiehensä hyvästelemättä, ja Hector

hurmaantuisi Anastasiasta, hauskasta siskosta, villistä siskosta, jolla oli aina kätköissään jotain kiellettyä, sellaista minkä takia livahdetaan vessaan imaisemaan se sieraimiin, mies antautuisi mukaan ja katoaisi kymmeneksi minuutiksi ja tulisi takaisin muuttuneena ja Ina odottaisi sillä välin ulkopuolella, hän näki jo mielessään miehen pettyneen katseen, kun tämä tajuaisi ettei Ina aikonut tulla mukaan, ja kun mies tulisi vessasta kyöneleet silmissä ja valkoista jauhetta ylähuulella, silloin hän näkisi Evelynin ja päästäisi irti Anastasian kädestä ja lumoutuisi Evelynin silmistä, hymykuopista, kyvystä kertoa samaa tarinaa neljättä kertaa sinä iltana ja silti vaikuttaa siltä kuin etsisi oikeita sanoja, taidosta antaa kuulijan oivaltaa, miten erityinen kunnia oli saada kuulla Evelynin kertovan juuri sitä tarinaa juuri sillä hetkellä, ja Evelyn tietenkin veisi miehen kotiin ja Ina istuisi yksin yöbussissa ja Evelyn päättäisi ettei mies ollut hänen tyyppiään ja se sopisi Inalle, hän oli tottunut, hän oli nähnyt saman kuvion niin monta kertaa kun he olivat lapsia ja kun he olivat teinejä, ja nyt Ina oli kahdenkymmenen ja Evelyn kahdenkymmenen ja Anastasia yhdeksäntoista, eikä Ina syyttäisi Hectoria mistään, koska hän olisi itsekin valinnut siskonsa, jos hänen olisi pitänyt valita joku heistä kolmesta, mutta juuri sillä hetkellä hän halusi vain ajan hidastuvan niin että saisi olla miehen kanssa vielä muutaman minuutin.

Kymmentä vaille kaksitoista he löysivät Anastasian ja Evelynin isosta huoneesta, jossa oli toinen käytöstä poistetuista kaakeliuuneista.

There you are, Evelyn huudahti ja viittilöi Inalle.

We have been looking all over for you, Anastasia sanoi ja ojensi Inalle tyhjän muovimukin. Ina esitteli Hectorin vastahakoisesti siskoilleen.

Tässä on Evelyn.

Evelyn tarttui miehen käteen, hymyili ja räpäytti suuria vihereitä silmiään.

Ja tässä on Anastasia.

Anastasia nyökkäsi miehen suuntaan mutta ei tarttunut tämän ojentamaan käteen, koska oli aivan liian keskittynyt irrottamaan proseccopullon itsepäistä korkkia. Evelyn nojautui lähemmäs ja alkoi kertoa Hectorille tarinaa pullosta, he olivat hukanneet sen taksiin, salakuljettaneet juhliin, se oli tärisyttänyt kaiken aikaa ja varmaan kohta räjähtäisi ja löisi jonkun tajuttomaksi, ja Ina tunsu vetäytyvänsä, hän tiesi että peli oli menetetty, joidenkin sekuntien ajan toisenlainen maailma oli ollut mahdollinen, mutta nyt Hector oli hypnotisoitunut Evelynistä, Ina oli silti kiitollinen ajasta, jonka oli saanut viettää Hectorin kanssa, ne viisitoista ihanaa minuuttia, nyt hän voisi vaikka lähteä, kukaan ei huomaisi, mutta mitä enemmän Evelyn puhui Hectorille, sitä rauhattomammalta mies näytti ja lopulta keskeytti siskon puheen.

Anteeksi, mies sanoi. Minulla oli todella kiinnostava keskustelu kesken Inan kanssa enkä voi lakata ajattelemasta sitä, joten toivon että on ok, jos me jatkamme tätä toisen kerran?

Mies tuli Inan luo ja Evelyn näytti hämmästyneeltä kalalta ja minuuttia ennen puoltayötä Anastasia sai viimein pullon auki ja korkki ampaisi ilmaan ja osui yhtä tyyppiä silmään, mutta onnekseen tällä oli silmälasit, ja Anastasia täytti heidän lasinsa kuohuvalla ja antoi omansa tyyppille, joka oli ollut vaarassa sokeutua, pullon hän piti itsellään ja kaikki alkoivat laskea kymmenen yhdeksän kahdeksan seitsemän, ja kun kaikki huusivat hyvää uuttavuotta, se Inan käytävällä tapaama mies, se isopartainen ja niin leveäharteinen että joutui kulkemaan ovista sivuittain, se joka kuulosti puhuessaan laulavan, se mies ojensi kätensä ja hipaisi Inan kämmentä, he eivät suudelleet, se olisi ollut liikaa, eikä Ina sitä paitsi ollut sellainen ihminen, joka tapaa jonkun uudenvuodenjuhliissa ja alkaa pussailla varttia myöhemmin, se ei ollut hänen tyylistään, mutta he katsoivat toisiaan ja skoolasivat ja hymyilivät ja Ina tunsu miehen sormen kämmenel-

lään, ja vasta kun kaikki olivat halailleet ja pussailleet ja toivottaneet toisilleen hyvää uutta vuotta, joku katsoi kelloaan ja tajusi että he olivat olleet ainakin minuutin etuajassa, itse asiassa puoliyö koittaa vasta nyt, milloin siis? Kymmenen sekunnin päästä! Ja he tekivät kaiken uudelleen kymmenen yhdeksän kahdeksan seitsemän, ja sillä kertaa mies kumartui suutelemaan Inaa.

2

KUN KUULIN ENSI kertaa Mikkolan siskoksista, olin viiden tai kuuden, istuin lattialla vanhan kolmiomme olohuoneessa viidennessä kerroksessa Drakenbergsgatan 8:ssa. Veljeni eivät olleet syntyneet, vanhempani nukkuivat kulmakuuhuoneessa eikä heidän sänkynsä vielä ollut olohuoneessa sohvan ja sisäpihan ikkunan välissä, joten siinä oli täydellinen paikka leikkiä. Rakentelin taas kerran keltaista Lego-linnaani, jonka olin perinyt vanhemmalta sisarpuoleltani, hän oli käynyt meillä pikavierailulla, hän oli useita vuosia vanhempi kuin minä ja olin kummallisella tavalla viehättynyt hänestä, olimme melko samannäköisiä, minua luultiin usein tytöksi, isä toisteli että tukkani pitäisi leikata, mutta minä en piitannut tai sitten piittasin mutta halusin pitää hiukseni, tukasta huolimatta tunsin olevani poika, varsinkin kun näin siskoni, sen vierailun jälkeen aloin nähdä hänestä outoja seksuaalisia unia, ne palasivat ja seurasivat minua kun olin kahdenkymmenen ja yritin epätoivoisesti löytää jonkun, johon rakastua, se mielikuva isosiskostani, joka tuolloin oli jo hajottanut itsensä huumeilla ja hukannut yhteyden perheeseen, mutta hänestä oli tullut ihannetyttöystäväni, ei niinkään sen takia miltä hän silloin näytti (ilmeisesti hän näytti hirvittävältä, niin ainakin sanoi isä, joka oli käynyt hänen luonaan ja yrittänyt pelastaa hänet, mutta oli liian myöhäistä, sisko oli siirtynyt heroiniin, ja saimme myöhemmin tietää että hänellä oli hiv), ei, vaan mahdollisen tyttöystävän ihannekuva

muistutti teini-ikäistä siskoani ja siihen liittyi valtavasti syyllisyyttä, koska jollain tapaa tajusin että hän muistutti minua, ja mikäli siinä ei ollut kyse vakavasta narsismista, niin en tiedä, mitä narsismi on, kaksikymppinen etsii epätoivoisesti tyttöystävää, joka muistuttaisi häntä itseään, teinivuosien versiota, mutta kaikki se tapahtui vasta myöhemmin, nyt olen viiden kuuden, istun olohuoneen lattialla, aurinko kirjoo parkettia, friteeratut brik-taikinataskut tuoksuvat uunissa, ne ovat isän erikoisuus, kapristäytteellä aikuisille, ilman kaprista minulle, rakennan erityistä harmaata kalteria, joka putoaa kutsumattomien vieraiden niskaan ja murskaa hyökkääjien aivot, jos he ovat onnistuneet ylittämään vallihaudan, ja kuulen äidin ja isän puhuvan keittiössä, he puhuvat ranskaa niin kuin he aina siihen aikaan puhuivat, varsinkin jos aiheen vakavuus edellytti äänen korottamista, ja yleensä he korottivat ääntään vain puhuessaan rahasta. Sillä kertaa he eivät kuulostaneet puhuvan rahasta, koska eivät käyttäneet sellaisia sanoja kuin *dix milles* tai *c'est trop cher* tai *je ne peux plus*, vaan he puhuivat perheestä, joka oli muuttamassa naapuriin, äiti ei vaikuttanut olevan kovin mielissään ja isä vaikutti ei ehkä suoranaisten iloiselta mutta hänellä oli minkä-messille-voimme-asenne, sillä tapaa isä lähestyi melkein kaikkea monimutkaista, jos et voi sille mitään, älä keskity siihen, ja se oli ollut yksi niistä ominaisuuksista, joihin äiti oli aikoinaan isässä rakastunut, kun he tapasivat ja isä työskenteli baarimikkona ja asui asunnossa, josta puuttuivat tapetit, boileri, vessa ja hella, ja se oli yksi niistä ominaisuuksista, jotka ajoivat äidin myöhemmin raivon partaalle, he olivat olleet naimisissa kuusi vuotta ja isä vaikutti yhä kykenemättömältä skarppaamaan. Isä ei ollut vielääkään lukenut loppuun sitä kirjaa, josta puhui, kun he olivat tavanneet, eikä lopettanut työtään metrokuskina eikä hakenut lääketieteelliseen, vaikka edelleen puhui että hänen kohtalonsa oli opiskella lääketiedettä, koska hänen isänsä oli ollut apteek-kari, ja isän maassa, siellä maaseudulla, apteekkari oli periaat-

teessa sama asia kuin lääkäri. Isä väitti että hänellä oli maaginen kyky tuntea jos ihmisellä oli kuumetta pelkästään asettamalla kätensä otsalle, ja kauan sitten isän kotikylässä oli ollut kuuluisa tyttö, joka oli ollut eräänlainen noita, mutta isä ei koskaan hakenut lukemaan lääketiedettä, hän vain ajelehti ja antoi elämän tönä itseään sinne tänne ja taas oli käynyt niin, isä oli ”törmännyt” (miten niin törmännyt?) vanhaan ystävään, joka oli pakomatalla (mistä?), ja isä oli kertonut naiselle (ai naiselle!?) meidän asuinalueestamme, joka oli huippuhieno lasten kannalta eikä asuntojono ollut kovin pitkä, koska suurin osa ihmisistä ei halunnut asua kahdeksankerroksisissa ruskeissa vuokrataloissa niin lähellä Hornsgatania, ja jostain syystä isän ”ystävä” oli kiittänyt neuvosta ja sanonut harkitsevansa asiaa ja jostain syystä äiti kiihtyi tavattomasti. En tajunnut miksi. En edes tiennyt että isällä oli ystäviä. Me tapasimme aina äidin ystäviä ja äidin ystävien miehiä, ja mietin, miksi äiti ei vaikuttanut iloiselta, kun isä viimeinkin oli löytänyt ystävän, vieläpä ystävän joka oli kotoisin samasta maasta. He sanoivat uudestaan ja uudestaan sanan *Mikkola*, ja muistan ihmetelleeni, mitä se tarkoitti, *Mikkola*, se ei kuulostanut ranskalta eikä se tosiaankaan kuulostanut ruotsilta tai arabialta, keskeytin leikkini ja hiivin kohti keittiötä, kun isä selitti että Mikkolan perhe oli muuttanut useita kertoja ”päästäkseen pois” (hän ei sanonut mistä) ja perhe *harkitsi* muuttavansa tänne, mutta ei niin varmastikaan kävisi ja vaikka kävisikin, se *ei* tarkoittaisi että isä ja isän ”amie” viettäisivät paljon aikaa yhdessä, se luku päättyi jo vuosia sitten. Isä oli hiljaa ja äiti oli hiljaa, kunnes kuulin äidin huokaavan että se oli niin tyypillistä isälle, äiti sanoi että isä oli heikko, kutsui isää raukaksi, kutsui jollain toisella ranskalaisella sanalla, jota en ollut aiemmin kuullut. Isä lähti keittiöstä ja meni kylpyhuoneeseen, tuli sieltä ulos, pani kengät jalkaan ja lähti kotoa, äiti joutui ottamaan briikit uunista ja ne olivat täydellisen rapeita. Odotimme että isä tulisi kotiin, ja kun hän ei tullut, me söimme kahdestaan, äiti

asetteli isän brikit lautaselle ja peitti sen foliolla, ja kun nukahdin, isä ei ollut vielääkään tullut kotiin. Mikkolan siskokset eivät muuttaneet naapuriin.

Eivät ennen kuin seitsemän vuotta myöhemmin.

3

UUSI VUOSITUHAT OLI muutaman viikon ikäinen, kun Anastasia viimeinkin päätti vastata Hella d'Aillyn puheluihin. Anastasia tiesi osapuilleen mitä odottaa, hän oli saanut varoituksia ennenkin, mutta nyt tilanne oli ilmeisesti äitynyt liian pahaksi, Hella selitti että Anastasian olisi lähdettävä ateljeestaan viipymättä, hän muistutti Anastasiaa siitä että taiteilijaveitoinen kollektiivi ymmärsi erittäin hyvin monimutkaisia luovia prosesseja ja he saattoivat toisinaan olla jopa LIIAN ymmärtäväisiä, mutta nyt oli mennyt kuppi nurin, kaikkien oli tunnettava olonsa turvalliseksi, he olivat olleet erittäin kärsivällisiä ja antaneet Anastasialle huomautuksia, useita kertoja itse asiassa, mutta Anastasia jatkoi sääntöjen rikkomista, maksoi aina vuokransa myöhässä, jatkoi ateljeen käyttämistä asuntona, vaikka sopimuksessa oli mustaa valkoisella siitä että kyse oli työtilasta, Anastasia aiheutti muissa epävarmuutta käytellessään perhosveistään keittiössä sämpylöiden leikkaamiseen, koetteli seinänaapureidensa hermoja polttaessaan sisällä, hänellä oli nähty huumeita ”uudestaan ja uudestaan ja uudestaan” (niin oli käynyt vain kahdesti, mutta Anastasia tiesi että oli hyödytöntä keskeyttää) ja Anastasia kutsui edelleen sen ”mielipuolen” kollektiivin juhliin (Anastasia huomasi hymyilevänsä, kun Hella kutsui Mathiasta ”mielipuoleksi”, mutta ei oikein tiennyt miksi).

Mathiaksen uudenvuodenjuhlissa aiheuttaman kaaoksen korjaaminen tulisi maksamaan omaisuuksia, Hella sanoi.

Kaaoksen? Anastasia ei oikein tiennyt, mitä Mathias oli tehnyt, koska muistikuvat uudenvuodenyöstä olivat hajanaisia.

Ensin he olivat kokoontuneet Evelynin alivuokralaisasuntoon Kungsholmenilla, avoimet näkymät viereiseen puistoon, vuosisadanvaihteen yksityiskohtia, korkea katto, kolme siskoa oli juonut kuplivaa ja tehnyt parhaansa ettei vajoaisi vanhoihin erimielisyyksiinsä, Ina ei kommentoinut hajua, kun Anastasia ja Evelyn tulivat parvekkeelta tupakalta, Evelyn ei suuttunut, kun Ina alkoi pyytämättä järjestää hänen maustehyllyään aakkosjärjestykseen, Anastasia ei kertonut kutsuneensa Mathiaksen juhliin, sen sanomisesta olisi koitunut vain ongelmia. Anastasian siskot eivät tajunneet että Mathias oli väärinymmärretty nero, niin, olihan Mathias vähän holtiton, ja kyllä, Mathiaksella oli tapana joutua tappeluun varsinkin kun oli juonut, mutta Mathiaksella oli lämmin sydän ja hyviä kontakteja.

Kaikki kolme siskoa näyttivät toivovan ettei ilta päättyisi samalla tavalla kuin heidän edellinen yhteinen uudenvuodenjuhlintansa, kun Ina löysi ruohoa Anastasian takintaskusta ja alkoi huutaa että hänen pikkusiskonsa on huumeidiileri, kun taas Anastasia kysyi rauhallisesti ja hillitysti, millä oikeudella Ina penkoi hänen taskujaan. He olivat päätyneet ihmeellisille jatkoille Bofillin kaareen ja Evelyn oli kuherrellut jonkun tyyppin kanssa keittiössä ja taksimatalla kotiin Ina mumisi olleensa lukiossa erityisen kiinnostunut juuri siitä tyyppistä ja Evelyn nauroi ja sanoi että Ina oli lukiossa kiinnostunut kaikista kundeista ja kaikista mimmeistä ja kaikista opettajista ja kaikista kotieläimistä, ja Ina, joka istui aina etupenkillä jalkojensa takia, mumisi: huora, ja Evelyn sanoi: mieluummin huora kuin raukka, ja taksikuskin oli pakko pysäyttää, koska siskot olivat alkaneet mätkiä toisiaan ja se oli hengenvaarallista heille kaikille.

Mutta tästä vuodesta tulisi erilainen, olihan uusi vuosituhat, he sanoivat heipat vanhalle ja terve uudelle, bileiden ovet avautuisivat yhdeksältä ja Ina ehdotti että he tilaisivat taksin kello